Anul IV. Nrul 40 | Prețul unui exemplar 3 Lei | Timisoara 30 Nov. 1930

Svastica Banatului

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub presidenția D-lui A. C. CUZA.

ABONAMENTUL PE UN AN:

Pentru plugari şi muncitori	Lei 160	Pentru bănci şi fabrici . .	Lei 500
Pentru intelectuali	„ 250	Abonament de sprijin . . .	„ 1000
Jugoslavia 260 Dinari		America 4 Dolari	

Director-proprietar: ALEXANDRU ȚIERANU

REDACȚIA ŞI ADMINISTRAȚIA: TIMIŞOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.

Scrisoarea unui plugar

Timpuri grele s'au abătut asupra noastră, bieţi plugari şi nu ne-a rămas alta de făcut, decât să mergem la mormintele părinţilor noştri si să strigăm: „eşţi voi din morminte, ca să întrăm noi în ele, pentrucă nu suntem vrednici de a stăpâni ceeace am moştenit dela voi." Până aici ne-au adus partidele, ne-au „fericit" ţara, timp de 12 ani.

Cu ce tragere de inimă vom merge, noi plugarii, la plug, ca să muncim munca cea mai grea, când recolta, bucatele noastre nu valorează nimica. 100 kgr. grâu dăm pe o părechе de opinci şi dacă un om ar vrea să se îmbrace cât de modest, trebue să dea 1000 kgr. grâu, pe haine. Unde rămâne hrana noastră unde-i impozitul, unde sunt dobânzile de jaf ce plătim băncilor conduse de liberali şi jidani, unde e sămânţa, apoi hrana pt. vite. Dar dacă Dzeu vrea să fie un timp rău, de nu creşte nimic pe hotar, ce va fi atunci.

La aceste lucruri nu gândesc aceia cari pe banii statului, pleacă în străinătate, unde numai de râs ne fac şi nu aduc nici un folos ţării. La acestea nu gândesc miniştri, când vin pe la noi şi din bieţii noştri bani publici primesc să li se facă bancheturi de zeci şi sute de mii lei.

De ce a scăzut numai venitul şi averea plugarului? De ce nu s'au ieftinit şi hainele, ghetele, impozitul şi toate celelalte lucruri de prima necesitate? De ce numai plugarii să poarte toată povara statului?

Dar ce va ajunge plugarul îndatorat pe la bănci? Cu ce-şi va plăti datoria şi cametele de jaf? Azi nu-i ajunge întreaga avere ca să satisfacă toate datoriile ce le are.

Cine răspunde pentru falimentul tagmei plugăreşti, care n-a hazardat, n-a speculat averea ei, totuşi a ajuns în faliment, după o muncă dobitocească şi cruţare extremă dela război încoace?

Pentru asigurarea viitorului României, se cere de urgenţă:

Moratoriu pentu plugari

Desfiinţarea cămătăriei

Revalorizarea produselor agricole

şi abea după ce s'au făcut toate acestea, să se dea un credit ieftin de refacere, agriculturilor. A da azi credit ţăranilor cu 12—16%, înseamnă a le lua întreaga avere peste 10 ani pe seama celuia ce dă creditul.

Apelăm în desnădejdea noastră la Majestatea Sa Regele Carol II. dela care aşteptăm mântuirea, prin chemarea la cârma ţării a dlui A. C. Cuza, cu „Liga Apărării Naţionale Creştine", care este ultima noastră speranţă.

Fără o guvernare cuzistă cădem în mormântul ţării noastre, pentrucă o ţară, — în care poporul dominant a ajuns în faliment, — nu poate trăi.

Noi nu vrem pierirea României, din cauza unor imbecili, cari mereu o „guvernează", de moarte.

I. Toroc, plugar

Asaltul Chemăriştilor din Banat la Federala din Timişoara.

Nici nu se poate o ruşine mai mare a şefilor de voinici din Timişoara, ca şi cea păţită de ei după adunările generale ale Federalei, din 24 Oct.

E ştiut cum aceştia prin Prefectură şi primării, am mobilizat delegaţi ai cooperativelor şi băncilor populare, să se prezinte la acele adunări unde să secondeze pe şefi conform instrucţiunilor primite.

Bieţii ţărani seduşi, după ce în localul sindicatului agricol — care e al tuturor membrilor, nu numai al voinicilor — ! au primit ordin de asalt, unii din ei şi-au împlinit cu vârf datoria şi cu rost şi fără rost şi-au aclamat şefii de consilieri ai federalei.

Fără să se ţină cont de cinste şi legalitate, s'au vârât să fie aleşi în consiliu şi trei avocaţi, dându-se afară din consiliu toţi ţăranii, pentrucă un domn avocat a zis că „ţăranii nu sant destul de cuminţi, ca şi ei să poată fi membrii în consiliul federalei".

In prezenţa d-lui inspector Calmuc — care spera să fie directorul uniunei Cooperativelor şi lingăul chemăriştilor — s'au proclamat pe sine aleşi: Dl. Dr Gruiescu fostul la Satul mare preşedinte, Dr. Subţire, Dr. Mircu, etc. Aceşti domni n'aveau calitate nici de membri cu drept de vot, deci nici nu puteau fi aleşi în consiliu! Nici un chemărist n'avea delegaţie legală! Aceşti domni au dela sine putere s'au inscaunat în drepturile consiliului, au ţinut şedinţe, fără nici un drept şi fără a aştepta aprobarea hotărârilor aduse în adunările generale. Delăturând consiliul vechi, cei noi au început să încaseze la diurne, fără nici un simţ de ruşine. Dl. preşedinte dela Satumare a început din prima zi încă să „ordoneze" funcţionarilor. La telefon „aici preşedintele federalei, îţi ordonez domnule".....

Dar iată că, o ordonanţă mai mare vine pe neaşteptate dela Bucureşti în zilele trecute. Vine D-le Casaţia dela Oficiul Naţ. şi casează bine pe Domnii şefi. A venit apa feartă! Ambele adunări se anulează, domnii şefi sunt trimişi la plimbare pe Beghei; iar consiliul vechi în frunte cu Dl. profesor Andraş reîntră în funncţiunea sa şi în toate drepturile sale. Şi domnii şefi consilieri de trei zile vor să replătească diurnele ridicate! Ce ruşine! Ce trânteală! Ce obraz!.

Iată domnilor delegaţi cum aţi fost traşi pe sfoară, de cei cari v'au făcut de ruşine!.

Nu desperaţi fraţi ţărani cooperatori, căci avem în ţara noastră şi oameni cinstiţi, cari nu lasă Cooperaţia să cadă pradă în labele lupilor flămânzi!.

Trăiască D-l. inspector general D. Mândricel, cinstea şi fala Cooperaţiei Române!

Pr. Pavel Tismonariu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

NECROLOG.

A murit Dr. Butoarcă, conducătorul românilor din Iugoslavia. In ziua de 15 Nov. a încetat din vieaţă, vechiul luptător român Dr. Sava Butoarcă, din Vârşeţ, în etate de 71 ani.

Inmormântarea va avea loc în ziua de 17 9 p. m.

Transmitem condolenţele noastre familiei îndurerate.

Despre activitatea lui Dr. S. Butoarcă vom reveni în numerele viitoare.

Rugăm insistent pe onor. abonaţi să plătească abonamentele restante, în timpul cel mai scurt.

Cine nu are suma întreagă să plătească deocamdată numai o parte.

Cei cari nici la repetatele noastre solicitări nu-şi vor face datoria sau nu vor dovedi nici măcar bunăvoinţa de a o face, vor fi daţi în judecată şi vor avea spese inutile numai şi numai din cauza nepăsării lor.

Procesul Maramureşului,

s'a terminat. Toţi acuzaţii au fost achitaţi, aflându-i Justiţia de nevinovaţi. Totuşi guvernul jidovesc al naţional-ţărăniştilor, a ţinut la puşcărie pe aceşti nevinovaţi, timp de 3 luni de zile, la ordinul lojelor.

Rugăciune.

Stăpâne,

Ţie, Doamne, Stăpânitorul tuturor văzutelor şi nevăzutelor, Creatorul tuturor celor cu viaţă şi fără de viaţă cauză a tuturor cauzelor, a naşterii şi-a morţii, a luminii şi-a 'ntunericului, închin această rugăciune. O rază din lumina Ta a pătruns în ochii mei şi mi-a dat vedere, ca să văd, să înţeleg şi să te ştiu pe Tine, Doamne.

Tu, care eşti Stăpânul meu, eşti Adevărul, Viaţa, Cinstea şi Virtutea. Tu eşti Creatorul Cerului şi-al Pământului, Creatorul meu, şi-al tuturora. Tu eşti Păstorul păstorilor şi Dregătorul turmelor şi-al popoarelor, iar eu, sunt oaia ce-am păşit dintr'o turmă spre a mă ruga Ţie Dumnezeule.

Tu Doamne, A-Tot-Creator şi de viaţă dătător, ce mânueşti Puterea puterilor şi forţa forţelor, mişcarea pământului şi-a universului, a sorilor şi-a planetelor, a tot ce este şi ce nu este, pătruns şi nepătruns, ascultă-mă pe mine păcătosul:

O ţară mândră şi frumoasă, se tângue aicea pe pământ. O naţiune întreagă — românească — se destramă sub ochii şerpilor, ce rod cu dinţii trama, în care pânza s'a ţesut. Un popor bun şi credincios, zace într'o cumplită şi groaznică mizerie, în propria lui ţară. Lupi flămânzi de pretutindeni s'au adunat la noi, ca să sfâşie pe nişte biete fiinţe, cinstite şi nevinovate. Forţele Satanice, au pornit adevărate uragane, cari răstoarnă, distrug şi nimicesc tot ce este bun. Streinii şi cei înstrăinaţi, au devenit ostaşii lui Satana, iar cei buni şi cei virtuoşi, ajuns'au jertfa lor. Viaţa nu mai e viaţă, căci totul este lacrimi şi durere. Ai deci milă de Fiii Tăi, Doamne, şi ascultă-mi glasul meu, Stăpâne.

Tu, care prin moarte ai dat viaţă veşnică celor aleşi şi-ai chemat în ceriuri pe cei drepţi, pogoară-te asupra noastră prin milostenia Ta şi trimite-ne grabnic „omul" adevărului, al cinstei şi-al dreptăţii. Suntem o turmă de oi blânde cu păstori înstrăinaţi; un popor cinstit şi muncitor, jefuit de cei ce nu lucrează dar mânâncă; de cei ce nu asudă dar beau şi în sfârşit de toţi acei ce râd şi îşi bat joc de munca celora ce se'nchină, prea-mărindu-te pe tine, Dumnezeule. Căci mari sunt puterile Tale Doamne şi minunată este opera Ta! Ascultă-mi glasul meu şi precum în taină, ai brodat această ţară cu munţi, înfrumseţaţi cu brazi înalţi şi verzi, la fel te rog şi-acum, fă Doamne, să răsară între noi, ca din pământ, un „om" „cu ochi de vultur, cu voinţă de fer şi putere de leu! Când v'a privi în jurul lui, să vadă tot ce este dela Nistru pân' la Tisa şi dela Dunăre 'n Hotin, iar glasul său puternic, să se audă, să 'nspăimânte şi să se înfricoşeze, dela cei din adâncul văilor, până la cei din vârful munţilor! La strigătul lui de pace şi de dreptate, toate lipitorile, toţi şerpii paraziţii şi pungaşii, să fugă de pe acest pământ, pe care noi l'am apărat! Ţara lui, să fie cu adevărat „binecuvântată de Domnul pe pământ", curăţită de toţi scăeţii şi mărăcinii! Pământul lui să fie isvorul mulţumirilor, grădina liniştii şi-a păcii, iar Patria lui, să fie iubirea, bunătatea, dreptatea, adevărul!

O, ţara mea, scumpa mea ţară, aşa te vreau!

Timişoara, 17 Noemvrie 1930.

Florian Oniţă
student.

..?..

Pun în loc de titlu, acest semn de întrebare. Ce-i? Am scris o carte în care am arătat punct cu punct pe ce se bazează lupta contra jidanilor.

Unii, când aud că-i contra jidanilor, suduie. Pe cine? Pe mine. De ce? Nici ei nu știu; le vine doar așa să-mi înalțe o mănăstire și s'o ornamenteze cu o cruce.., țăgănească. Am însă o mică rugare (în special pentru cei cari binevoiesc să mă înjure): Să mă asculte să vadă despre ce-am scris în ea! Iată:

Istoria Evreilor dela începutul începutului. Năvălirea lor în țara noastră și cum mai năvălesc după planul dat de „Alianța Israelită Universală" și cu ce scop.

Talmudul, adică credința lor despre Dumnezeu, îngeri, draci, taine, profeți, suflete, rai, iad, Mesia, cum înțeleg ei cinstea și morala în viață, patima jidanilor de a cuprinde toată lumea și banii ei, înșelarea creștinilor, camăta și cât prețuiesc ei femeile. Sărbătorile lor Iom Kipur și cum le serbează rugăciunea Colț Nidre care o zic, ce-i Capporos, ce cred jidanii despre creștini, iubirea aproapelui, lucrurile perdute de creștini și găsite de jidani, de ce omoară jidanii pe creștini și ce fac cu acel sânge.

Cahalul, adică cum sunt organizați jidanii în lumea întreagă. Cahalul central, Cahalul secundar și comunitățile Israelite. Cum stăpânesc Cahalele peste jidani prin „Niduiu" și și Excomunicarea Cherenului. Ziarele și ziariștii din România și din alte țări. Instinctele omenirei de a se hrăni, a-și apăra viața, a se reproduce ș. a. *Patimile dintre oameni*: băutul, fumatul, hoția, dominanța și desfrâul și urmările lor. Condițiile de organizare ale omenirei de pe toată fața pământului. Pe cine a trimis Dumnezeu să combată patimile și să organizeze omenirea. *Ce este biserica lui Hristos și ce scop are.* Cum luptă jidanii să dărâme biserica lui Hristos. Toate rătăcirile de credință de la Apostoli și până astăzi: Ebionismul, Elkesaismul, Nazarinismul, Quarto Decimanismu, Arianismul, Erezia Monofiziților, Monoteliților, Iconoclaștilor, Milenarilor, Erezia de Orleans, Manicheismul, Călugări Templieri cari practicau și sărutul rușinos. Husismul, Protestantismul și *Franc-Masoneria*.

Ce este Franc-Masoneria, cum e organizată ea în grade și pe întregul glob, *secretele* și filozofia pe care se bazează ea. Ce lucruri tainice se petrec în lojile Franc-Masonice și cum e făcut Templul Masonic! Ce este Magia cu subîmpărțirile ei. Cele 12 numere, chiromancia, Astrologia, Alchimia, Necromancia, Vrăjitoria și Magia Neagră.

Ce urmărește Franc-Masoneria în lume, îndrumările date lui Garibaldi. *Cum se omoară în Franc-Masonerie și de ce.* Cel mai mare serviciu de spionaj din lume. Cum se recunosc francmazonii fără ca să se știe. Femeile în slujba Franc-Masoneriei. Asociații subversive din țara noastră: Yung Men's Christian Association, Triunghiul albastru, Federația Asociațiilor Studențești din România, Opera de ajutorare studențească, Liga Drepturilor omului, Rotary Club, Asociația Română Uniunea Pan Europeană, Societățile Teozofice, Cooperarea Forțelor sociale din România, Asociația Publiciștilor Români, Societatea de Radio Difuziune, Cercetășia ș. a.

Cele trei sisteme politice: *Liberalismul, Socialismul și Comunismul*. Ce au făcut jidanii în Rusia.

Vestitele protocoale ale Înțelepților din Sion, cele 24 de protocoale cu explicările lor. Cum trebuiesc înțelese ideile de: Libertate. Egalitate și Fraternitate. Revoluția Franceză dela 1789, cine a pus-o la cale și de ce.

Ce este Liga Națiunilor Clasele Sociale. Cum jidanii împrăștie imoralitatea în lume prin Modă, scrieri, cinematograf, teatru ș. a.

Ce sunt *Trusturile, Cartelurile*, s. a. Clauza minorităților. Revoluția din 1907. Sectele religioase din țara noastră. Baptismul, Adventiștii de ziua VII-a, Adventiștii Reformiști, Creștinii după Evanghelie, Secerătorii, Asociația Internațională a Studenților în Biblie, Pocăiții, Inochentiștii, Penticontaliștii, Sturdiștii, Duhoboriții, Molocanii, și Tremurătorii. *Votul Universal*, Puterea Legislativă și Executivă dintr'o țară. *Monarhismul absolut, Regalitatea și Republica.* Cum spun jidanii, că trebuie înțeleasă ideia de „Progres" și cum înțeleg creștinii, Numerus clanzus. Circulația banilor în lume. Cine pune la cale revoluțiile și războaele dintre creștini. Cine câștigă de pe urma lor. Cum s'au luptat jidanii din România în toate războaiele. Cine a pus la cale războiul din 1914—18. Cine pregătește viitorul războiu care e hotărât pentru anul 1935 și cu ce scop. (Oare pe acei cari vor lupta atunci nu-i interesează lucrul acesta?) Cum înșeală jidanii fetele creștinilor și cum fac comerț cu ele.

Și credeți că am spus toate titlurile? Nu. Nici a zecea parte nu le-am spus. Acuma întreb: Știe lumea despre toate acestea? *Nu. Dacă ar ști, altfel ar fi fața țării.* Toate acestea le-am scris într'o carte de vre-o 450 pagini, cu aproape 100 de clișeé lămuritoare.

Cartea e scrisă pe înțelesul poporului. Prețul e cel mai mic posibil: numai 100 de lei, cu toate că ar face și 40 de lei.

Cine vrea s'o aibă, *să trimită cât mai îngrabă banii înainte.* Cu banii adunați voiu tipări-o și voiu trimite-o celor cari au trimes banii. *Cine nu trimite înainte, pe urmă n'are de unde s'o cumpere.* Banii îi trimiteți pe adresa:

Gheorghe Amancei
Săliciua de Sus — Jud. Turda

Din partea noastră îndemnăm din toată inima pe cititori ca să comande această carte, care e cel mai complect studiu din țara noastră asupra chestiei jidovești scris pe înțelesul poporului. Ori câtă sărăcie ar fi, dar un om când vrea, tot poate face rost de 100 de lei. Pentru banii ce-i trimiteți, veți primi adeverință de la autor.

Grăbiți-Vă dar și o comandați cât mai urgent!

Redacția.

Activitatea femeilor române ortodoxe din Radna.

Zilele trecute am avut rara ocazie de a asista la o serbare românească în adevăratul înțeles al cuvântului, organizată de Societatea femeilor ortodoxe române de sub presidenția activei Dne protopop G vulescu. Această bine reușită serbarea s-a dat în scopul ajutorării orfanilor și a Sf. biserici. Conștii de nobilul scop, societatea selectă românească din loc a luat parte în număr satisfăcător acordând bine meritata atenție serbării culturale de calibrul celei de sâmbătă seara. Programul bine alcătuit al serbării a fost mult gustat de publicul participant, datorită diletanților cari s-au prezentat atât de bine. Bucățile de cor au fost executate cu precisie de către corul bisericesc, iar piesa nemuritorului Caragiale, „O noapte Furtunoasă" a fost redată cum nu se putea mai bine. Buna interpretare ce au dat-o tinerii diletanți piesei ne deteremină a distinge artisticul joc al Dlor. Gh. Crișovan care ne-a dat un veritabil „Titirică inimă rea", apoi Sirca, Dabu, Grăiuț, Imbroane, merită mențiune. Deasemenea nu putem încheia fără să remarcăm simpaticele Dne Florica Dr Săbău, și Luci Ciorogariu cari în virtutea talentelor de cari se bucură au contribuit în mare parte la reușita serbării. Iar dansurile naționale executate cu artă în special de către simpatica Nuți Bogdan au fost răsplătite cu furtunoase aplauze. Serbarea a luat sfârșit printr-o bucată de cor bine studiată. Admirăm laudabila inițiativă a Femeilor române din Radna, cari în timp relativ atât de scurt au realizat acțiuni demne de toată aprecierea. Serbarea a lăsat frumoase impresii în rândurile publicului rădnan.

Cu păreri de rău trebue însă să înregistrăm cu această ocazie și atitudinea dlui Dr Ștefănică atitudine care numai cinste nu face unui pretor de talia Dsale. Suntem informați — și deaceea scriem cu rezervă — că Dl Stefănică în virtutea unei puteri dictatoriale ar fi oprit participarea notarilor din plasă la această serbare, românească, pentru ca să patroneze o serbare a muncitorilor minoritari, a căror invitări provocătoare cu tricolorul neamului arpadian, au scandalizat lumea românească, ceace autoritățile noastre pătrunse de sentimentul „d a t o r i e i" și „patriotic" le trece cu vederea dormind în pace și onor, sau patronând balurile lor! Dl Prim pretor din Radna are datoria morală a da cuvenitele lămuriri în această chestiune n e d e m n ă ce planează asupra Dlui. In caz contrar informațiile aduse sunt afirmative, corespunzâd regretabilului adevăr!

Horia Vărădeanu.

A 12-a expoziție de pictură a d-lui Ion Isac.

Între pictorii bănățeni contimporani dl Ion Isac ocupă locul de frunte dovedindu-se ca un peisagist de forță; un talent și o adevărată putere de creație artistică, prin care s'a și putut ridica înalt deasupra tuturora. Prezenta expoziție — a douăsprăzecea — este cea mai nouă dovadă a celor menționate.

La expozițiile anterioare ale d-lui Ion Isac am avut ocazia să admirăm case simple, tainice cu câte o leliță torcând, colibe patriarhale; bisericuțe și clopotnițe cu câte un colțișor de sat, cu munții albaștri în fond; scene cu încărcatul fânului, cositul grâului; ciobani cu oile; căpițe în zăpadă; ierni din cele mai friguroase, în fine peisagii zugrăvite din tot ce are mai caracteristic sub raportul rusticului solul românesc.

De data aceasta dl Ioan Isac pe lângă motivele cu caracter românesc ne prezintă și marea în toate fazele și cu toate capriciile ei. „Marea Neagră" învolburată cu furtuni impresionante; Adriatica ne-o înfățișează în proverbialul azur ce o caracterizează, iar Marea Tirineică solemnă, liniștită și încântătoare. Vederile din Sarajevo, Raguza, insula „Lacroma" cât și cele din Italia: Veneția, Roma, Siena, Nettuno, Anzio, etc. sunt tot atât de caracteristice și admirabile ca pânzele ce reprezintă căsuțele, colibele patriarhale și colinele încântătoare a solului românesc.

Dl Ioan Isac și de data aceasta dă dovadă de un progres izbitor, de aceea atragem atenția publicului iubitor, de artă, cât și a Autorităților noastre ca să-l încurajeze, reținându-i lucrările de artă.

Scrisoare din Bucovina.

Obrăznicie Jidănească.

Jidanul Simon Ausländer, mare proprietar (devenit nu știu cum) din comuna Cireș, jud. Storojineț, văzându-se înfățișat opiniei publice creștine, printr'o coloană de presă a acestui ziar din unul din numerele trecute, asupra faptelor lui murdare și rele pe cari le-a comis împreună cu supușii lui slujitori: Leon Fuchs și Adolf Gründberg, supărându-se foc pe mine și tremurând de mânie că l-am dat în plina lumină a Justiției și a celor în drept pentru a-i cerceta opera sfârșită în paguba Statului Românesc, spre a-și lua răsplata cuvenită: *pedeapsa de pușcărie* cât mai *mare* și a da despăgubiri Statului; a decurs la următoarele:

Imediat după ce a cetit articolul care conținea o parte din isprăvile sale, din acest ziar pe care nu știu de unde și dela cine l-a primit, s'a consfătuit cu primurul din comuna Cireș Mihai Zamă, ba mai bine zis i-a ordonat chiar Jidanul D-lui Primar, să mă dele afară din comună, adică unde? poate în Palestina că acolo o fi fiind țara Românească și nu aici, în România unde e și unde trăiesc, fiindcă nu-s născut în această comună, ci numai domiciliez în ea și fiindcă nu tac și nu umblu cu ochii închiși și cu capul plecat înaintea tuturor imbecililor și nemernicilor de Jidani și Jidăniți.

La această propunere și dorință a Jidanului și primarului eu le respund: *„cel ce sapă groapa altuia, cade singur în ea"*, astfel, deci caută bine jâdanule Ausländer ca să n-ajungi înaintea ieșirei mele din comuna Cireș și înainte de ce te aștepți, tocmai în fundul cel mai îndepărtat și întunecos al adevărate-i tale patrii, care știi care e? *Uganda*. citește bine încăodată ca să n'o uiți *U g a-n d-a*.

Iar D-ta D-le primar cred că n-ar fi de cuviință să asculți de Jidani și să le îndeplinești poftele lor drăcești, cari îți sunt stricătoare și înjositoare și D-tale, dacă ești creștin și Român cumsecade.

Cu-i nu-i convine ceva n-are decât să plece din această Românie a Românilor, căci acela nu-i fiul ei nici sângele ei!

Cireș, Bucov. 11 Nov. 1930.

Vasilie Botezat.

Nici un ac dela

JIDAN!

MEMORIUL L. A. N. C.

Inaintat M. S. Regelui la 20 Septemvrie 1930.

(*Urmare din N-rul 39*)

S I R E,

Remediul crizei genenale stă numai în înlăturarea partidelor ca organe de guvernare, restabilind Constituția.

Regele să-și numească miniștrii săi, direct, și nu prin șefii de partid, cari falșifică voința națională, și administrația țării.

Prin această singură măsură, nu de călcare, ci de aplicare exactă a Constituției totul reintră în ordine.

Miniştrii numiţi de Rege, guvernează cu răspundere, fiecare pentru administraţia sa, sub conducerea unui Preşedinte al consiliului numit de Rege.

Corpurilor legiuitoare, de data aceasta liber alese pentrucă nimeni nu va avea putinţa şi interesul să violenteze voinţa alegătorilor, în lipsa şefilor de partid stăpâni pe guverne, şi interesaţi să-şi aleagă partizanii — vor controla efectiv şi obiectiv guvernarea miniştrilor.

Regele, rămânând inviolobil, reintră în rolul său constituţional, ca după ce a numit miniştrii săi, să vadă când se impune să-i revoace, ţinând seamă de administraţia lor, şi de indicaţiile Corpurilor legiuitoare: fără ca votul acestora să poată răsturna miniştrii numiţi de Rege.

Administraţia, va fi administraţie, demnă, cinstită şi harnică, de îndată ce va fi sustrasă înrâurirei partidelor.

Patidele, formând şcoli politice, rămân libere să-şi afirme ideile lor, ca organe de control şi de îndrumarea a oricărei guvernări, fiind înlăturate numai ca organe de guvernare directă.

Căci guvernarea trebuie să se facă nu după norme şi interese de partid, şi pentru satisfacerea partizanilor, ci după norme şi interese generale, pentru satisfacerea naţiunei întregi.

Un asemenea guvern, nu ar fi un *guvern de partid:* pentrucă nici un partid nu l'ar constitui cu partizanii lui. Nu ar fi un *guvern de concentrare,* a partidelor, pentrucă partidele nu ar fi chemate să îl formeze. Nu ar fi un *guvern de personalităţi*, politice, se înţelege, tot ale partidelor, ci un guvern de capacităţi technice, de specialişti, aleşi după meritele lor dovedite în ramurile respective ale muncei. Nu ar fi un *guvern corporativ*, pentrucă Parlamentul ar rămânea ce este ca să reprezinte „naţiunea", ca atare, nu corporaţiile, cu deosebire numai că s'ar reduce numărul deputaţilor şi senatorilor pentru motive de economie şi de utilitate parlamentară. Nu ar fi un *guvern de dictatură* ci ar fi un guvern de înlăturare a dictaturii partidelor.

Nu ar fi, aşa dar, un *guvern neconstituţional,* ci singurul cu advărat **guvern constituţional:** înlăturând călcarea Constituţiei de până acum.

Căci Regele, în conformitate cu textul precis al Constituţiei, ţinând seamă de indicaţiile corpului eliberat de tirania guvernenelor de partid, şi apreciind necesităţile superioare ale guvernărei: şi-ar numi *miniştrii săi* în loc ca şefii de partid, cum este acum pentru a satisface interesele partizanilor, să-şi numească *miniştrii lor.*

Iar *partidele* ele înşile, nu ar mai fi societăţii anonime de exploatare a naţiei prin Stat, în folosul lor, învrăjmăşite pururea în luptele pentru guvern, ci ar fi *asociaţii de idei*, necesare îndrumărei obşteşti.

Problema constituţională, fiind astfel pe deplin rezolvată, ar face ca prin silinţele tuturor să se rezolve în scurtă vreme, şi **problema naţională, a crizei generale**, datorită guvernării partidelor.

SIRE,

Impotriva evidenţei faptelor şi a judecăţei sănătoase, cari cer imperios înlăturarea imediată a partidelor, ca organe de guvernare directă, pentru a salva ţara, ruinată de dânsele, reprezentanţii lor caută încă să le păstreze, în rolul acesta, invocând argumente, cari par a porni din adânca lor îngrijorare patriotică, pentru binele public.

S'a zis:

„Lumea greşeşte când condamnă existenţa partidului, din cauza mentalităţii şi metodelor sale.

„Pornirea împotriva partidelor politice este o manifestaţie morbidă în viaţa noastră publică, lipsită de maturitate.

„Se pot face diferitele combinaţiuni trecătoare; dar o guvercare cu activitate complectă şi durabilă nu poate fi aşteptată decât dela guverne de partid.

„Că partidele au păcătuit, nimeni nu o poate constata. Dar au păcătuit, nu prin însăşi existenţa lor, ci prin metodele lor de a-şi desfăşura activitatea, fie la guvern, fie în opoziţie".

Acest argument cu „metodele", se risipeşte în faţa simplei întrebări: cum pot fi metodele de vină, şi partidele nu? Adică metodele se mişcă de sine, fără partidele care le aplică? Şi dece partidele nu şi-au schimbat metodele lor? Pentrucă aplicarea acestor metode detestabile, noi am dovedit că este rezultatul fatal a constituţiei lor, şi nu vor dispărea decât odată cu dânsele ca organe de guvernare directă.

S'a zis:

„Când se vorbeşte de desfiinţarea partidelor politice — se uită că nu se pot desfiinţa organele care îndeplinesc funcţiuni determinate de condiţiunile de viaţă ale societăţilor".

Dar ce „organe" sunt acelea — partide — cari distrug organismul, căruia pretind că servesc?

S'a zis:

„Criza partidelor este criza sufragiului universal şi criza sufragiului universal este criza democraţiei româneşti, întemeiată prin însuşi actul unirei. Dar cine se gândeşte să renunţe la ceeace a împlinit destinul şi cine se încumete să ia iniţiativa suprimărei sufragiului universal?"

Adevărul este tocmai controlul acestui argument, şi îl găsim de îndată ce răsturnăm propoziţia:

Criza democraţiei româneşti, este criza partidelor, cari prin guvernele lor falşifică sufragiul universal. Nimeni dar nu se gândeşte să suprime sufragiul universal, ci din contra să-l întemeieze, apărându-l de tirania guvernelor de partid. Şi mai puţin încă, înlăturarea partidelor ca organe de guvernare directă, ar însemna „să se renunţe la ceeace a împlinit destinul". Ci tocmai din contra, să se păstreze ceeace a împlinit destinul şi e compromis de partide.

S'a zis:

„Un guvern format din persoane cari n'au sprijinul partidelor politice, nu va putea triumfa în alegerile generale decât învocând autoritatea Regelui".

Dar tocmai în această constă superioritatea formulei noastre, cu înlăturarea partidelor, ca organe de guvernare directă: că guvernele nu vor alegerile. Alegerile le vor face partidele. Corpul electoral va fi liber de orice presiune din partea guvernului, a cărui existenţă, nereprezentând un partid, faţă de celelalte nu depinde de „triumful în alegeri".

Adunările legiuitoare formate astfel, cu reprezentanţii partidelor liber aleşi, vor fi expresia adevărată a naţiunei, arătând tendinţele ei. Nimeni dar nu va putea invoca în alegeri „autoritatea Regelui", care nu poate fi servit decât tocmai prin libertatea electorală cea mai desăvârşită a tuturor, ca Regele să poată cunoaşte voinţa naţiunei, necesară unei adevărate guvernări democratice. Astfel: Regele va fi Rege, nu instrument în mâna partidelor. Parlamentul, va fi Parlament, nu parodie. Partidele, vor fi partide, nu bande.

S'a zis:

„Parlamentele astfel formate, în afară de guvernele de partid, ar organiza „obstrucţia", şi ar face orice guvernare imposibilă".

Dar „obstrucţia" pe ce? Cu cine? O asemenea „obstrucţie", nu ar fi organizată în cazul cel mai rău, decât de „actualele partide, înlăturate dela guvern. Ele vor întâmpina în adunări rezistenţa celorlalte organizaţii politice. Cum ar putea fi, de pildă şi „Liga Apărării Naţionale Creştine".

Iar Adunările »obstrucţioniste« vor avea corectivul în disolvarea ce li se poate aplica oricând, trimiţând pe „obstrucţionişti", în faţa corpului electoral: dela care nu se ştie cum ar ieşi faţă de resentimentul adânc al opiniei publice, împotriva partidelor.

S'a zis:

„Unui asemenea guvern de persoane, şi nu de partid i-ar lipsi technica guvernărei, şi unitatea necesară pentru a guverna".

Dar „technica guvernărei", desigur că nu poate fi invocată de partide, faţă de rezultatele pe cari le-au dat. Ea în tot cazul un apanagiu al guvernelor de partid. Cât pentru unitatea guvernărei — care astăzi este *unitate personală,* a partizanilor interesaţi, ameninţată pururea să se desfacă deîndată ce nu li se satisfac interesele — ea va fi *unitate reală,* obiectivă, determinată de necesităţile obşteşti cărora *guvernul constituţional* va fi chemat să le dea satisfacţie: pe răspunderea sa efectivă, faţă de Rege, faţă de controlul adunărilor legiuitoare, şi faţă de opinia publică. Garanţii efective cari astăzi lipsesc.

S'a zis:

„Valul de ostilitate, care se va forma împotriva guvernului Regelui", va fi alimentat apoi şi de acţiunea tuturor patidelor coalizate. Cel dintâi efect, cu caracter politic al inaugurărei guvernului personal, va fi încetarea luptelor fratricide dintre partidele politice, încheierea unei păci s'au cel puţin a unui armistitiu politic. Se vor uita vrăşmăşiile şi conflictele, şi violenţele de eri — istoria noastră politică e plină de asemenea ciudate, dar, se vede, fatale evoluţii — şi se va închega un front comun. Frontul acesta va fi, cu timpul, întărit prin raliarea tuturor nemulţumiţilor regimului, zi cu zi în parlament, în presă, în întruniri, va putea sub presiunea patimilor, să ia proporţia unei adevărate coaliţii îndreptate împotriva „guvernului personal al Regelui" şi o criză nouă, mai gravă decât toate cele pe care le-am înregistrat până azi ar ameninţa liniştea internă a statului nostru încă neconsolidat şi încă ameninţat de vrăşmaşii dinăuntru şi din afară. Iată rezultatul final".

Dar „guvernul Regelui" — guvern de persoane, şi nu de partid — nu este „guvern personal". Căci tot aşa ar fi atunci şi guvernele de partid, ba încă şi mai mult, fiind alese de Rege, cu nesocotirea Art. 88 din Constituţie. Dar nu odată s'a adus Regelui această acuzare, în deosebi faţă de partidul liberal. De data aceasta, acuzarea, este anticipată: Se vorbeşte chiar de „frontul comun", al tuturor partidelor înlăturate, şi formând împreună, cu toţi nemulţumiţii o *adevărată „coaliţie"*, *împotriva „guvernului personal al Regelui". se înţelege împotriva Regelui însuşi, şi a monahiei* întrucât se vorbeşte de „o criză nouă, mai gravă"!

(*Va urma.*)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INFORMAŢIUNI.

Domnii dr. Cornel Grofşoreanu şi dr. Ioachim Miloia ne roagă să publicăm că nu mai fac parte din comitetul „Asociaţiei culturale din Banat" ales sub presedenţia dlui ministru Sever Bocu în ziua de 27 Iulie a. c.

*

„Analele Banatului" revistă de artă şi istorie bănăţeană editată de dl Ioachim Miloia directorul Museului din Timişoara a reuşit să grupeze în jurul său pe cei mai de seamă intelectuali şi mânuitori de peană al Banatului.

Scopul ei de a scoate trecutul provinciei noastre din bezna necunoscutului, este urmărit cu tenacitate şi cu competinţă, pe care numai idealizmul acestor oameni le întrec, idealizm aproape anacronic astăzi, când toată lumea aleargă, pentru orice faptă neînsemnată, după recompense sunătoare. In fiecare număr revista „Analele Banatului" aduce noui şi noui documente relevând trecutul românesc al Banatului, realizând prin aceasta o operă de cel mai înalt patriotizm.

Nu prin meetinguri politice, nici prin vorbe goale se pun bazele statului român, ci printr'o muncă serioasă, prin cultură adevărată, prin ridicarea păturii noastre ţărăneşti şi „domneşti" la o înţelegere adâncă, a problemelor trecutului: tot atâtea îndreptare pentru prezent şi viitor.

Activitatea depusă în jurul *„Analelor Banatului"* este o dovadă că şi între împrejurările triste în care trăim pot exista obiective înalte ce în ciuda degenerării generale, rămân oaze de reîmprospătare a celor ce mai cred în bine şi frumos.

Ne-am interesat despre mersul acestei reviste. Ni s'a răspuns: revista e ameninţată să nu mai poată apare, deoarece nici abonamentele nu se plătesc nici acestea nu se înmulţesc căci cui îi trebue azi cultură. Ne întrebăm: unde sunt şcoalele, unde sunt Casele naţionale, unde sunt intelectualii noştrii? Iar Dlui I. Miloia îi reproşăm un lucru: că nu face destulă propagandă acestei reviste, şi că se încrede prea mult într'o îmbrăţişare benevolă a intelectualităţii noastre.

De ce nu insişti mai mult d-le Miloia la autorităţile noastre, cari sunt *obligate* să ajute o operă de interes naţional cum e revista „Analele Banatului" atunci când sunt subvenţionate toate ziarele jidoveşti. Atâta drept ai şi dta la bunăvoinţa oficialităţii.

*

Publicaţiune. Se face cunoscut posesorilor de libele economice, carnete de rentă, şi cecuri ale Casei păstrare poştale ungare, că ultimul termen pentru depunerea acestor acte exprimă pe ziua de 31/I 1931. Aceia cari au depus deja aceste acte la oficiile poştale din ţară, însă nu au adus în anul 1927 actele de cetăţenie, procură în scopul de a fi puşi în posesia banilor etc, sunt rugaţi a se prezenta la poşta centrală Timişoara, parter uşa 3 între orele 8—12 în zilele de lucru.

*

Congresul studenţesc la Brăila.

Duminecă în 30 Nov. 1, 2 şi 3 Dec. va avea loc la Brăila congresul studenţesc. Vor participa toate centrele universitare din ţară.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Corpul Portăreilor Tribunalului Timiş-Torontal,

Nr. 5033/1929.

PUBLICAŢIE DE LICITAŢIE.

Subsemnatul Portărel aduc la cunoştinţa publică, ca în urma decisului Nr. G. 8204/1929 a Judecătoriei II. Urbana Timişoara, în favorul lui Ludovic Eisner reprezentat prin dr. Desideriu Goiti avocat din Timişoara, pentru suma de 3075 Lei capital interese de 10% dela 11 Decemvrie 1929 şi pentru spese cele ce se vor mai stabili, se fixează termen pentru efectuarea licitaţiunei pe ziua de 28 Noemvrie 1930 ora ½4 p. m. în Timişoara III. Str. Metropolitul Varlam Nr. 1/a pe când şi unde se vor vinde prin licitaţie obiectele secvestrate şi anume: masa de scris, garderob, foteluri, otoman ecetra preţuite în 5600 Lei.

Timişoara, la 28 Octomvrie 1930

Gh. Gyertyánffy.

Corpul Portăreilor Tribunalului Timiş-Torontal.

Nr. 3213/1930.

PUBLICAŢIE DE LICITAŢIE.

Subsemnatul portărel aduc la cunoştinţa publică, că în urma decisului despre ordonarea execuţiei silite cu Nr. 10564/1930 al Judec. Urb. I. Ti-Timişoara şi în urma decisului despre deslegarea cu Nr. G. 5213/1930 al, Judec. Urb. I. Timişoara în favorul lui Weisz Sigismund repr. prin avoc. Dr. Anuica Aurel din Timişoara pentru suma de 3000 lei capital, interese de 13% dela 6. VII. 1930 şi pentru spese în 622 lei deja stabilite şi cele ce se vor mai stabili, se fixează termen spre efectuarea licitaţiunei pe ziua de *10 Decemvrie 17* în Timişoara VI. Str. Gării Nr. 2. pe când şi unde se vor vinde prin licitaţie obectele sequestrate şi anume: mobile de casă preţuite în 6800 lei.

Timişoara, la 17 XI. 1930

A. Goian.

portărel

Nr. 1170/1930.

portărel

PUBLICAŢIUNE DE LICITŢIE.

Subsemnatul portărel aduc la cunoştinţă publică, că în urma decisului despre ordonarea execuţiei de escontentare al judecătoriei urbană II. Timişoara cu No. 10918/1929 şi în urma deciziunei despre deslegarea cu No. G. 1424/1930. al judecătoriei rurală din Timişoara în favorul lui Ffirmei Spitzer Izrael din Oradea repr. prin Dr. Victor Veterány avocat pentru suma de 2000 Lei, capital rest. 15.5% la sută interese dela 15. Aprilie 1928. după capital de 2000 Lei, şi 15.5% interese dela 15. II. 1929 după capital de 2000 Lei, 1/3% taxa cambială şi pentru spese în 639 Lei deja staverite şi cele mai obveninde, se fixează termen spre efectuirea licitaţiei pe ziua de 1 Decemvrie 1930 ora 4 p m. în comuna Freidorf Colonia Frecot pe când şi unde se vor vinde prin licitaţie obiectele sequestrate şi anume: diferite mobile de casă, perdele şi maşina de cusut preţuite în 6450 Lei.

Timişoara, la 10 Noiemvrie 1930

portărel:

indescifrabil

Citiţi şi răspândiţi „SVASTICA BANATULUI"

Corpul Portăreilor Tribunalului Timiş-Torontal

Nr. 6430, 6435, 6437/1928.

PUBLICAŢIE DE LICITAŢIE.

Subsemnatul portărel aduc la cunoştinţa publică, că în urma Decizului cu Nr. G. 6344/1828 al Judecătoriei Rurală Timişoara, în favorul lui Insoţirea de credit presentat prin Dr. Oprean Virgil avocat, Remetea-mare, pentru suma . . . . . Lei capital, interese de 12% şi pentru spese 1330 Lei, deja stabilite şi cele ce se vor mai stabili, se fixează termen pentru efeptuarea Licitaţiunei pe ziua de *3 Decembrie 1930 ora 3* în Remetea-mare pe când şi unde se vor vinde prin licitaţie obiectele sequestrate şi anume purcei de 3 luni, scroafă etc.. preţuite în suma de 2600 Lei.

Timişoara, la 16 Octomvrie 1930.

Portărel.
Indescifrabil

*

Corpul portăreiror Tribunalului Timiş- Torontal.

Nr. 2453/1930.

PUBLICAŢIE DE LICITAŢIE.

Subsemnatul portărel aduc la cunoştinţa publică, că în urma decisului cu Nr. G. 6348/1930 şi decis 10524/1929 al Judecătoriei I. Timişoara, în favorul lui Soţia lui Costi Petru, Elena, rep. prin avoc. Dr. Aurel Anuica din Timişoara, pentru suma de 505 lei capital, interese de 13½% dela 1. VIII. 1929 şi pentru spese în 591 lei, deja stabilite şi cele ce se vor mai stabili, se fixează termen pentru efectuarea lilitaţiunei pe ziua *2 Dec. 1930 ora 3* în Timişoara II, Str. Melodiei Nr. 20 pe când şi unde se vor vinde prin licitaţie obiectele sequestrate şi anume: diferite mobile, preţuite în suma de 3400 lei.

Timişoara, la 5 Sept.

Portărel
Indescifrabil

*

Primăria Municipiului Timişoara

No. VI. 42676/1930
din 7 Nov. 1930.

PUBLICAŢIUNE.

Primăria Municipiului Timişoara pentru a putea ajuta lucrătorii şomeri (fără lucru) în mod sistematic în baza ord. No. 32717/1930 al Min. Muncii, san. şi ocrotirilor sociale a decis conscrierea muncitorilor fără lucru.

In baza acestora,

1) Toţi muncitorii fără lucru cari locuesc în Timişoara şi au lucrat în localitate se vor prezenta la sectorul respectiv în orele dela 8-14 în fiecare zi, începând cu ziua de 10 Noemvrie a. c, pentru a fi luaţi în evidenţă,

2) La prezentarea pentru conscriere v'a aduce certificat de naţionalitate, biletul de indenditata, carnetul de lucru, sau alte documente, cari sunt necesare a dovedi că aparţine Timişoarei şi că ultimul timp a lucrat în localitate, devenind şomer fără vina lui.

Primăria Municipiului Timişoara.

Primăria Municipiului Timişoara.

No. 43269
din 17. Nov. 1930.

PUBLICAŢIUNE.

Primăria pune în vedere Cluburilor, Cercurilor, Cafenelelor şi Restaurantelor, că Casa Autonoma a Monopolurilor a pus în vânzare jocuri denumite „Rummy" formate din tablete de celuloid, cari înlocuesc la joc cărţile de joc.

Aceste jocuri se pot comanda la Manufactura de Tutun cu dreţul de 1000 Lei jocul.

Pe lângă preţul de vânzare se va plăti de cumpărători şi o taxa lunară monopol de 400 Lei pentru fiecare joc.

Primăria Municipiului Timişoara.

Corpul Portăreilor Tribunalului Timiş-Torontal.

Nr. 945/1929.

PUBLICAŢIE DE LICITAŢIE.

Subsemnatul Portărel aduc la cunoştinţă publică, că în urma decisului cu Nr. G. 3387/1929 al Judecătoriei Rurală Timişoara, în favorul lui Rotariu Simion prezentat prin Dr. Belu Iuliu avocat, pentru suma de 1960 Lei capital, interese de 12% dela 1 VIII 1928 şi pentru spese în 1386 Lei deja stabilite şi cele ce se vor mai stabili se fixează termen pentru efeptuirea licitaţiunei pe ziua de 3 Dec. 1930 ora 10 Sânmihalul-Român – Nr. 81 şi continuativ Sânmihalul-German Nr. 107 pe când şi unde se vor vinde prin licitaţie obiectele sequestrate şi anume: mobile de casă. — preţuite în suma de *9100 Lei* licitaţia este ordonată şi în favoarea celorlalţi creditori, în baza art. 120 Leg. Exec. şi Art. 20 Novela din anul 1908.

Timişoara, la 9 Septemvrie 1930.

A. Goian.

portărel.

Mica publicitate.

De închiriat.

O locuinţă modernă în curte trei camere, bucătărie şi dependenţe Timişoara Elisabetin la staţiunea de tramvai Informaţiuni la Aanca Albina, Telefon 21—04.

CINEMA:
Cinema CETATE: 28—29—30 Nov.
Cinema DOINA: 1—2 Dec
Cinema MĂHALA: 4 Dec.

»INALTA TRADARE«

După drama lui **WENZEL GOLDBAUM**
Zguduitoare dramă din viaţa doi îndrăgostiţi din Rusia înaintea războiului.
In rolurile principale:
GUSTAV FRÖHLICH-GERDA MAURUS-HARRY HARD
Monopol: Matadorfilm-Braşov

Azi şi în zilele următoare, marele film sonor în Cinematograful APOLLO din Fabrică
AZI NOAPTE EVENTUAL...
100% film vorbitor şi cântător. Veselă picantă satiră socială
cu JENNY JUGO - FRITZ SCHULZ - SIEGFRIED ARNO.
Monopol: Matadorfilm-Braşov.

Tiparul Tipografiei Diecezane, Arad.